

Koldingbogen

ÅRSTAL: 2015

FORFATTER: Søren Flø Sørensen

TITEL: På sporet af Delblancs farmor fra Kolding

KORT RESUME: Den svenske forfatter Sven Delblanc udgav i 1979 en roman med titlen Käre farmor. Den blev i 1985 oversat til dansk med titlen Kære farmor. I romanen optræder jeg-personens farmor, bosiddende i Stockholm, men indvandret fra Danmark, nærmere bestemt fra Kolding.

På sporet af Delblancs farmor fra Kolding

Søren Flø Sørensen

Den svenske forfatter Sven Delblanc udgav i 1979 en roman med titlen *Käre farmor*. Den blev i 1985 oversat til dansk med titlen *Kære farmor*. I romanen optræder jeg-personens farmor, bosiddende i Stockholm, men indvandret fra Danmark, nærmere bestemt fra Kolding. Denne artikel kaster lidt lys over Delblancs farmor, Meta Jørgensen, og hendes baggrund i Kolding. Samtidig sammenholdes nogle af forskellene og sammenhængen mellem Delblancs romaner og erindringer og de historiske kilder.

Hotel Ry ved Silkeborg 1906-07. Fra venstre: Marie gift med Christian, med datteren Gerda, Christian, storebror og hotelbestyrer, Esther, datter af Marie og Christian, lillebror Louis Andreas, storesøster Louise MacGown, der må være kommet hjem fra Staterne, mor Louise, Meta Delblanc, Hermann Delblanc og sønnen Sigfried, far til forfatteren Sven Delblanc. Foto: Privateje / Kolding Stadsarkiv.

På sporet af Deblancs farmor fra Kolding

Litteraturen og erindringerne

Sven Axel Herman Delblanc blev født den 26. maj 1931 i Swan River, Manitoba, Canada. Navnet Axel fik han fra sin morfar og navnet Herman fra sin farfar. Familien flyttede i 1930'erne tilbage til Sverige, hvor de drev et landbrug i Vagnhärad i Södermanland. Forældrene blev skilt i 1943, og faderen rejste tilbage over Atlanten i 1946, medens moderen forblev i Sverige. Sven Delblanc selv blev forfatter, kritiker og litteraturodocent ved Universitetet i Uppsala. Han døde i 1992.

Delblancs forfatterskab falder ifølge Lars Ahlbom groft sagt i to afdelinger: Idéromaner af allegorisk-symbolistisk tilsnit som *Erimitkräften*, *Prästskapen* og *Speranza*, og brede episk-realistiske romaner som serierne om Hedeby og Samuel. I Hedeby-serien trækker han på sine barndomserindringer fra Vagnhärad, og virkelighedens Samuel er morfaderen Axel Nordfält, født Andersson. I begge tilfælde er der ikke tale om dokumentarskildringer, men romaner, som er inspireret af virkelige hændelser.

I romanen *Kære farmor* møder vi jeg-personen Erik Feldmann, som i 1968 rydder op i sin afdøde farmors hus i Stockholm. Hun benævnes Dagmar Louise Pionine Feldmann, født Madsen. Hun er enke efter Helmuth Feldmann, som er død i 1940'erne. Han var af tysk afstamning og arbejdede som faktor på et stort trykkeri i Stockholm. Bedsteforældrene havde mødt hinanden i Kolding formentlig omkring år 1900. Helmuth kom fra Leipzig og var en dygtig fagmand, der som ansat hos en større trykkerimaski-

nevirksomhed rejste rundt til trykkerier og hjalp dem med det teknologiske fremskridt, når nye maskiner skulle installeres. I Kolding havde han mødt Dagmar i en blomsterforretning, hvor han egentligt skulle købe blomster til bogtrykker Hoffgaards datter Thea. Dagmars far kaldes Ib Madsen. Erik Feldmann mindes et billede af Ib Madsen; en hvidblond, lille mand med ængstelige øjne. Han havde et blik for slagtedyrs kvalitet og havde uden held forsøgt sig som selvstændig slagter.

Hendes mor benævnes Ingeborg, og flere fotografier fra alderdommen omtales: En streng i nåden bevareret kvinde med kniplingskappe på hovedet. Moderen er præget af Indremissionens fromhed. Farmor er født midt i en børneskare engang i begyndelsen af 1880'erne. Flere søskende nævnes: Thyra, Ellen, Frederik, Christian og Mads. Dagmar blev fotograferet hos "*Caprianis Atelier Portraiter, Prospector og Reproductioner*" i "*Helligkorsgade, lige foran Svenssons Hotel*". Hun fremstår som en ung skønhed og skildres som en ung kvinde, der er fast besluttet på at klatre op af hullet og blive en fin frue. Da Dagmar beslutter sig til at rejse med Helmuth, sker det med begge forældres billigelse. Helmuth er heldigvis sachser, ikke preusser, men alligevel tysker, hvilket er "*slemt nok for en pige fra Kolding*". De giftede sig på den tyske ambassade i København.

Romanen lader ingen i tvivl om, hvem der er den dominerende part i ægteskabet. Farmor har helt styr på sin mand. Under Første Verdenskrig må farfar udskifte sin kejserlige moustache i stil med kejser

Meta Delblanc fotograferet som ung, måske medens hun endnu hed Jørgensen, formentlig i 1890'erne.
Foto: Uppsala Universitetsbibliotek.

Wilhelm II til fordel for et overskæg som Christian X. Da farfar bliver førtidspensioneret, er det farmor, der trækker i trådene.

Farmor medbringer flere egenskaber fra hjemmet i Kolding. Hun nærer et stærkt had til tyskerne, og da

hun i 1920 ser et billede af kong Christian X, der rider ind i Sønderjylland, må hun trække sig tilbage til badeværelset for at glædesgræde i fred. Fra det fæderne hjem medbragte hun også skrækken for deklareret og en mageløs fornemmelse for godt kød. Hun ynder at lave fed stegemad til gæsterne og en god hakkebøf til barnebarnet, når han ellers er i kridthuset. Hendes sociale ambitioner kommer blandt andet til udtryk ved, at de i Stockholm anskaffer tjenestepige, som farmor så kan tyrannisere, ved hendes glæde ved at omgås 'fine folk', og hendes lykke da hun modtager Kong Frederiks fortjenstmedalje.

I erindringsbogen *Livets aks* kaldes farmoderen Meta. En søster Louise er tidligt udvandret til USA, og hun har etableret sig som modehandler i Boston, og hun er blevet velhavende. De stammer fra en slagterfamilie i Kolding, som ikke omtales nærmere. Kun nævnes en onkel Christian fra Kolding. Farfar Friedrich Hermanns tyske aner gøres der lidt mere ud af. Han er faktor ved Centraltrykkeriet, som senere bliver til Esselte, en dygtig fagmand og foregangsmand inden for farvetryk. Manden bliver pensioneret i 1930, vistnok på grund af blyforgiftning. Indtægterne bliver mindre, og tjenestefolkene forsvinder. Efter hans død i 1945 beholder Meta huset "*måske på grund af honnête ambitioner*" men udlejer størstedelen. Hun er uden midler til at vedligeholde ejendommen, og hun lever af vand og brød ved slutningen af måneden. Delblanc betegner faderens forældre som "*børn, der levede i nuet*". Begge kom de fra fattige kår, men de har ikke lært sparsommelighed på samfundets bund. Farmor er optaget af at spille fin dame og snobbet på

grund af social mindreværdsfølelse. Hun beherskede både tysk og dansk kogekunst. Da Sven besøgte den udvandrede fader i Canada i 1947 var det dog farmoderen, der trods egen dårlige økonomi sendte penge, så han kunne komme hjem til Sverige. På trods af sine dårskaber får hun skudsålet; *”en klog og stærk kvinde, når det endelig gjaldt”*.

I erindringsbogen *Agnar* detaljeres nogle af erindringerne fra Delblancs ungdom. Da han som voksen besøgte farmoderen, fortæller hun ikke om sin mand og sine børn, men om sine danske minder: Onkel Christian, tante Agnes, en tiptipoldefar, der var blevet degn og en farbror, der såredes ved Dybbøl. Delblanc medgiver, at han i smug kiggede på sit ur, emnet fangede ham ikke. Farmoderen rammes af en hjerneblødning i 1962 og tilbringer nogle år på plejehjem. Hun kan næsten ikke tale, men på dødslejet taler hun, mirakuløst klart på dansk ikke hendes sædvanlige blandingsprog, om, at hendes mor besøgte hende, at hun førte hende op på et højt bjerg, hvorfra de så vidt omkring. Efter optegnelser fra familien Barsøe døde Meta den 9. august 1964 i Stockholm.

Det er kun lidt fra romanen og erindringerne, der kan uddrages om Delblancs farmors baggrund i Kolding. Hendes og familiens liv i Sverige var forfatteren bedre underrettet om, og han havde et nærmere forhold til denne del af familiens historie.

I *Koldingkrønikens* novelle fra juni 2009 refererer forfatteren Marianne Gade breve fra Sven Delblanc. Han havde været i Kolding og forgæves ledt efter sin

farmors slagterforretning. I novellen møder hun Delblancs genfærd, og de vandrer rundt i Kolding og placerer slagterforetningen i Helligkorsgade ved Føtex.

Farmors første tid i Sverige

På den svenske slægtshjemmeside, Anbytarforum, kan findes en diskussion af Sven Delblancs aner. Sven Delblancs far var Sigfrid Axel Hermann Delblanc, født den 21. november 1899 i Stockholm. Hans forældre var bogtrykker Friedrich Hermann Delblanc født den 31. januar 1873 i Connewitz Leipzig i Sachsen, og Meta Kristin Jörgensen, født den 28. august 1880 i Kolding, Danmark.

De svenske kirkebøger er tilgængelige på *Riksarkivets digitale forskersalen*. I kirkebogen for Tyska Forsamlingen, St. Gertruds Kyrkaarkiv anføres Sigfried Axel Herman Delblanc som født den 21. november 1899. Forældrene var blevet viet i samme forsamling den 9. september 1899. Faderen Friedrich Hermann Delblanc blev indskrevet i forsamlingen den 5. september 1899 som tilflyttet fra Danmark. Han boede da Vegagatan 6. Moderen Meta Kristin Delblanc, født Jörgensen, var indført i Tyska Forsamlingen den 23. september 1899, hvortil hun kom fra Adolf Frederiks Kyrka. Her blev hun indført den 31. juli 1899 som udskrevet fra Kolding den 11. juli 1899. Også hendes adresse blev anført som Vegagatan 6. Både Hermann og Metas fødesteder og fødselsdatoer bekræftes af kirkebøgerne og folketællingen af 1900. Ud over sønnen, Sigfried, fik Meta og Hermann også sønnen Friedrich Dan Stig, født i 1907.

På sporet af Deblancs farmor fra Kolding

Meta og Hermann Delblanc med sønnerne Sigfried (til venstre for Meta) og Stig (til højre for Hermann). Barnet længst til venstre er uidentificeret.
Foto: Privateje.

Noget om forældrene og deres baggrund

Sven Delblancs farmor, Meta Kristine Jørgensen, blev født den 28. august 1880 og døbt den 28. oktober samme år. Forældrene er anført som kreaturhandler Andreas Kristian Barsøe Jørgensen og hustru Louise Marie født Mikkelsen, 40 år gammel. De var blevet gift i Kolding Kirke den 5. februar 1867, men indført i Egtved Kirkebog, hvor Andreas Kristian Barsøe Jørgensen er anført som ungkarl og forpagter på *Lille Roed* og Louise Marie Mikkelsen fra Als er anført som opholdende sig på Lille Roedgård. Gården *Lille Roed* i Bølling, Egtved sogn, var fra 1865 til 1885 ejet af pensioneret lærer J.P. Jensen Hundevadt.

Metas far, Andreas Christian Barsøe Jørgensen, var født den 25. februar 1844 i Hoptrup ved Haderslev. Forældrene er anført som gårdmand Christian Jørgensen og hustru Mette Barsøe, boende Nørby Marstrup. Faderen Christian Jørgensen døde den 14. maj 1856 knap 62 år gammel. Han efterlod sig hustru og otte børn. Andreas var den næstældste dreng. Ved folketællingen 1860 boede enken på gården med seks børn "*tjenende moderen*", heriblandt Andreas. I årsskriftet for Hoptrup Lokalhistoriske Arkiv 1988 er omtalt gården *Elisabethsminde* i Marstrup, som var ejet af en Jørgensen i 1800-tallet. Efter oplysninger fra Hoptrup Lokalhistoriske Arkiv gik gården ved skiftet i 1866 til datteren Elisabeth Magdalene Barsøe, som kom til at lægge navn til gården. Gården findes stadig i dag på adressen Nørbygårdvej 21.

Metas mor, Louise Maria Michelsen, var født den 5. februar 1841 i Egen på Als som datter af skolelærer

Metas forældre Andreas Christian Barsøe Jørgensen med hustruen Louise fotograferet 1867.

Foto: Uppsala Universitetsbibliotek.

Mathias Michelsen og hustru Maria Christine, født Petersen, i Elstrup. Mathias Michelsen stammede fra Sønderborg og blev læreruddannet fra Brahetrolleborg Seminarium 1825. Han var lærer i Elstrup fra 1840 til 1877. Ved folketællingen for Egen fra 1860 er Louise Marie Michelsen opført som seminarist, men det er ikke lykkedes at finde ud af, om hun fuldførte sin uddannelse, hvor den foregik, eller om hun praktiserede som lærer. Sven Delblancs søster, Gudrun Brinck, har berettet om en familiehistorie, hvor det

siges, at Louises mor var af kongeligt blod og var datter af kronprins Christian, den senere Christian VIII. Efter sigende var denne fortælling ikke noget, man talte om, men som man dog var bevidst om i familien. Begge forældre stammede fra Sønderjylland. Det vides ikke hvorfra og hvornår de præcist ankom til Bølling, men det er nærliggende at formode en sammenhæng mellem krigen i 1864 samt ønsket om at undgå at blive preussisk soldat og deres udvandring til Egtved og siden Kolding.

Børneflokk

I Egtved fik de børnene:

1. Anne Kirstine Elisabeth Jørgensen, født 15. december 1867, døbt 5. februar 1868.
2. Meta Louise Christiane Jørgensen, født 14. november 1869, døbt 5. februar 1870. Døde 15. oktober 1876 i Kolding af "ondartet halssyge".

I Kolding fik de børnene:

3. Kristine Andrea Marie Jørgensen, født 2. december 1871, døbt 7. juni 1872. Død 1. oktober 1876 af "difteritis".
4. Louise Marie Jørgensen, født 3. juni 1874, hjemmedøbt 16. juni, i kirken 21. august 1874.
5. Andrea Jørgensen, født 19. marts 1876, døbt 8. juni 1876.
6. Kristian Andreas Jørgensen, født 2. juni 1878, døbt 24. juli 1878.
7. Meta Kristine Jørgensen, *Delblancs farmor*, født 28. august 1880, døbt 28. oktober 1880.
8. Louis Andreas, født 2. juli 1885, døbt 5. september 1885.

Efter notater i familien lejede Andreas Jørgensen et hornorkester til at spille uden for soveværelset, da hans kone fødte deres første søn. Han blev også døbt hurtigere end de andre børn. Opbuddet af faddere ved den første søns dåb talte betydelige folk som møller Gøhlmann og kreaturhandler Ørum.

Andreas Christian Barsøe Jørgensen blev desuden i 1879 udlagt som barnefader til Kirstine Marie Lauesen, navn ændret til Haahr, født 14. april 1879, indført i kirkebogen for Vester Nebel, Ribe Amt.

Noget om hvad der hændte forældrene i Kolding

Den 3. november 1874 fik Andreas Chr. Barsøe Jørgensen borgerskab som værtshusholder i Kolding. To børn var født i Kolding før den dato, og på dette tidspunkt blev han omtalt som kreaturhandler i kirkebøgerne. Denne titel beholdt han til sin død, hvorefter han ofte er blevet benævnt som slagtermester. Ved Metas konfirmation i 1894 blev han dog benævnt som afdøde kreaturhandler.

I folketællingen fra 1880 findes familien på Havnevejen matrikel nummer 444 af Kolding Bygrunde. Det som svarer til sydhjørnet af nuværende Toldbodgade og Jens Holms Vej, hvor restaurant *Admiralen* ligger i dag. Her boede familien med fire børn og tre tjenestefolk. Faderen er anført som gæstgiver. På den samme matrikel boede Peter Jørgen Gøhlmann, som var flyttet ned på havnen fra sin mølle på Nørrebanke. I 1872 havde Gøhlmann købt matriklen af Kolding Byråd og opført ejendommen *Skandinavien*. Han byggede også et kalkværk på grunden, og i byg-

Udsigt mod syd fra altanen på I.O.Brandorffs ejendom, matrikel nummer 441d, Jernbanegade 44, mod Havnealleen med *Skandinavien* i begyndelsen af 1900-tallet. Toldkammerbygningen, senere

ningskommissionens sager ses i 1874 et lukket skur ombygget til stald. Den gode beliggenhed ved havnen og jernbanen trak.

Kreatureksporten til Tyskland og England fra Kolding foregik i slutningen af 1870'erne med jernbane til Hamborg og Esbjerg. Det var i de år, at Jens Holm etablerede sig som kreaturekspeditør med udgangspunkt på Hansens Hotel i Sdr. Klostergade, matrikel nummer 456. Jens Holm kan meget vel have modtaget kreaturer fra kreaturhandler Andreas Chr. Barsøe Jørgensen til ekspedition og forsendelse.

I Kolding Vejviser 1877 findes en annonce, hvor A. Jørgensen, *Skandinavien*, anbefaler sig med ugentlig modtagelse af alle slags fedt slagtekvæg til eksport;

H. Daugaard, blev først opført 1917, og der er uhindret udsigt fra Jernbanegade til *Skandinavien*. Foto: Kolding Stadsarkiv.

svin, kalve og får om fredagen og stort hornkvæg hver tirsdag. Måske var der med et moderne udtryk noget 'synergi' mellem kreaturhandlen, gæstgiveriet og slagtervirksomheden. I november 1882 fik han ændret sit værtshusholderborgerskab til et borgerskab som slagter.

I familiens notater om Andreas Christian Barsøe Jørgensen fortælles det, at han i folkemunde blev kaldt ACB. Det nævnes tillige, at han handlede med eksport af kvæg til England fra sine kreaturstalde i Kolding og også var svineeksportør. Det fortælles, at han dresserede sine heste til at springe over sin høje hat.

Andreas Jørgensen døde den 25. marts 1886 i en alder af 42 år. Hustruen søgte at føre gæstgiveriet videre og genoplivede i juli 1886 værtshusholderbor-

Kolding Politikorps 1879. A.C.B. Jørgensen ses stående i midten af billedet. Foto: Kolding Stadsarkiv.

gerskabet. I folketællingen fra 1890 genfindes hun på matrikel 444 Havnevejen med erhverv anført som restauration. Her er anført, at der boede fem børn, Anne var fløjet fra reden, til gengæld var Meta og Louis Andreas kommet til, og så boede der også et enkelt tyende.

Den 31. marts 1891 op sagde skifteretten i hendes bo "den hende tilkommende Ret til Brændevinsudskjænkning." På fattigudvalgets møde den 27. april 1891 hed det: "Gæstgiver A.C.B. Jørgensens Enke har meldt sig til Fattigvæsnets net efter at hun for nogen Tid siden er gaaet Fallit. Hun har boet her i byen en Snes Aar. Der

Foto af Louise Jørgensen i alderdommen.

Foto: Privateje.

blev ydet Husleie 20 kr., men mener hun ellers at kunne undvære hjælp." I fattigvæsnets hovedbøger ses, at hun først modtog 20 kroner i kvartalet til husleje og fra oktober 1891 25 kroner i kvartalet. Under hende anføres også plejeudgiften til barnet Axel C. Barsøe Jørgensen i Fredericia.

På fattigudvalgets møde den 18. oktober 1897 er familien atter på dagsordenen. Barnet Axel Chr. Barsøe Jørgensen, der blev født den 13. januar 1897 i Fredericia, var blevet afleveret af plejeforældrene til fattigvæsnets i Fredericia, da barnets mor ikke havde betalt den fastsatte plejeløn i et par måneder. Barnemoderen var ugifte Andrea Margrethe Barsøe Jørgensen, født den 19. marts 1876 i Kolding. Hun boede hos moderen Louise Jørgensen, Langelinie 2.

Blæsbjerggade set mod øst cirka 1900. De små huse ligger, hvor Forskolen i Blæsbjergskolen, nu Nicolai Biograf og Café, blev bygget. I baggrunden Blæsbjerggade 15, hvor Louise Jørgensen boede.

Foto: Kolding Stadsarkiv.

På det næste møde den 25. oktober forklarede barnemoderen Andrea, at hun ikke selv kunne bidrage til barnets underhold, da hun var svagelig. Faderen anføres til at være John Poulsen. Udvalget svarede Fredericia kommune, at man var villig til at refundere kommunens deres udgift på 80 kroner årligt.

I folketællingen fra 1901 er Louise Jørgensen flyttet til Blæsbjerggade 15, måske fordi realskolen havde overtaget Langelinie 2 i 1898. Her boede hun som kogekone sammen med snedkerlærling Louis Andreas Jørgensen. Jævnfør de kommunale mand-

Villa Britannia i Strandhuse.

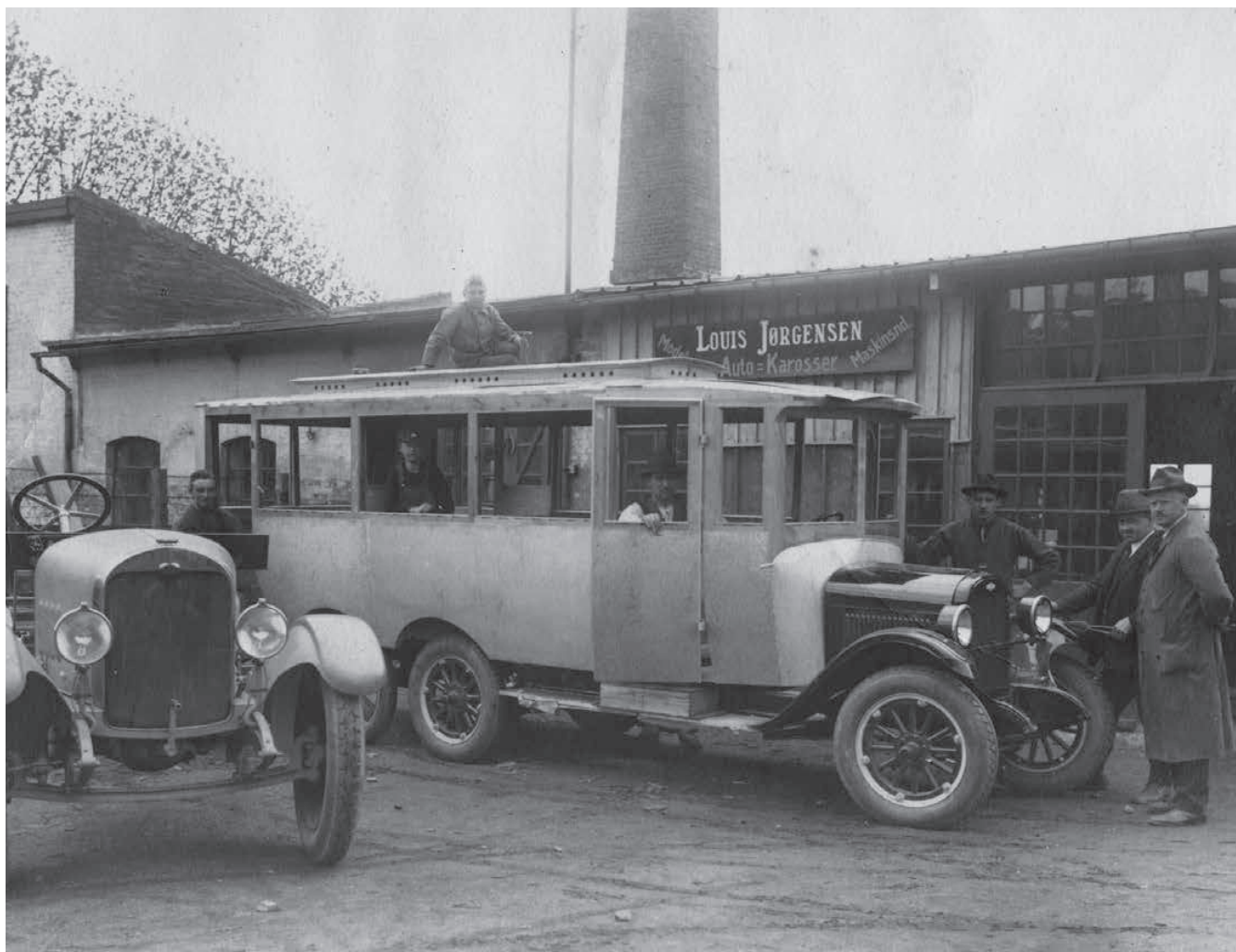
På trappen: Meta Delblanc og Louise MacGown. Der menes at være tale om et ferieophold. Med hjælp fra gamle Strandhusere er det lykkedes at identificere ejendommen som Strandvejen 78 - matr.nr. 101a. Nr. Bjert. Ejendommen blev kraftigt ombygget i 1940'erne. Senere beboere omfatter fodboldspilleren Preben Elkjær. Foto: Kolding Stadsarkiv.

talslister af 1905, 1906 og 1908 (de findes ikke hvert år) forblev hun på adressen som kogekone. Rubriken med fattighjælp er afkrydset. Hun døde den 25. november 1911 i Fredericia på adressen Norgesgade 38, hvor datteren Andrea boede med sin mand, overtelegrafist Sophus Karl Peter Fischer. A.C.B. Jørgensen blev igen omtalt som afdøde kreaturhandler. Man begynder at tro, at det var hans væsentligste beskæftigelse.

Farmors søskende

Metas storesøstre Anna og Louise udvandrede begge til USA. Storesøster Anna Kirstine Elisabeth emigrerede til USA omkring 1888. Efter omtale i familien havde hun da allerede tre børn, men det er ikke verificeret. Hun blev i USA gift med Oscar Herskind, der var udvandret i 1882. I 1900 boede de i Connecticut, siden flyttede de til Californien. I folketællingen fra 1930 står Oscar anført som enkemand, så hun er formentlig død før dette tidspunkt. De fik tre børn. Oscar døde i 1949. De fundne oplysninger om hende er dog behæftet med usikkerhed.

Louise udvandrede som 18-årig til USA i 1892. Hun etablerede sig som modehandlerske i Boston, importerede europæisk mode og blev velhavende. I 1900 blev hun gift med Ralph S. MacGown. I erindringsbogen *Livets aks* besøger Sven Delblanc sammen med sine forældre faster Louise i hendes elegante saloner i Boston i begyndelsen af 1930'erne. Den kraftigt drikkende Ralph betragter de besøgende med modvilje, og de serviceres af en sort stuepige under spisningen af den stegte kalkun.

Metas lillebror, Louis, etablerede Kolding Karosserifabrik. Virksomheden havde først værksted i gården til Sydjysk Maskinfabrik, siden ved *Borgen* – Nordisk

Solars bygning – og de sidste år på Piledamsvej. Louis Jørgensen ses længst til højre i billedet. Foto: Privateje.

Sven spiste med fingrene, og hans far ræbede og kløede sig i hovedet med gaffelen, som han havde for vane fra prærien. Delblanc mindes, at "*faster Louise blev tavs og bleg*". Hun vendte ikke tilbage til Kolding, men benyttede villa *Britannia* i Strandhuse som feriebolig. Ved 7. almindelige vurdering i 1932 stod hun som ejer af matriklen. Hun døde i Boston i 1952. Der var ingen børn i ægteskabet. Hendes velstand menes at have haft en afsmittende effekt på den øvrige familie. Efter erindringer i familien var det under overvejelse og afprøvning, at Boston-familien skulle adoptere en datter af lillebror Louis Andreas. Det blev dog ikke til noget.

Storesøster Andrea flyttede til Fredericia, og hun blev den 16. januar 1898 i Kolding gift med telegrafist Sofus Carl Peter Fischer, født i 1860. Han var da telegrafist, i folketællingen 1911 er han noteret som overtelegrafist. Han døde som telegrafbestyrer i Nykøbing Mors i 1922. Andrea overlevede ham og døde i Nykøbing Mors i 1940. De fik datteren Agnes, som var optaget af slægtens historie. Et barn af lillebror Louis Andreas, Rigmor Louise, blev opdraget hos Fischer-familien.

Den førstefødte søn, Christian Andreas, trådte i forældrenes gæstgiverspor. Som kelner blev han gift i 1904 i Balle sogn med gårdmandsdatter Marie Eleonora Skou. Han forpagtede Hotel Ry i Ry Stationsby ved Silkeborg. I 1909 blev han restauratør på Gentofte Hotel, og i 1911 flyttede han til Kompagnistræde 21 i København. Han bestyrede bestyrede Hotel *Union* på Vesterbro, og siden blev han repræsentant

og bosatte sig på Mantziusvej 6 i Hellerup. Han døde 1950 på samme sted. Christian Andreas er formentlig den "*onkel Frederik, handelsrejsende i toiletartikler*", som farmor værdsætter i romanen.

Den yngste søn, Louis Andreas, blev uddannet snedker og arbejdede blandt andet på snedkerværkstedet som modelsnedker på De Danske Mejeriers Maskinfabrik. Han blev i 1910 gift med Emilie Kirstine Petersen. De fik syv børn. I 1911 flyttede han syd for købstadens grænse til Sdr. Vang, der dengang lå i Vonsild Sognekommune. Hans underskrift er fundet i sognerådsprotokollen for Vonsild 1917-1919, hvor han tilsyneladende har siddet i sognerådet. Han fik adresse på nuværende Piledamsvej, blev selvstændig snedkermester i 1922 og slog ind på karosserifabrikation. Han døde i 1936.

Efter moderens død og lillebror Louis' død i 1936 var der ikke meget familie tilbage i Kolding. De andre søskende overlevede heller ikke Meta.

Afsluttende bemærkninger

I tv-spionserien *Spooks*, serie 9, episode 8, forekommer en kort, filosofisk replikudveksling, hvis indhold er, at fortiden er et hårdt hus at bo i, som det er vanskeligt at slippe væk fra. Sven Delblanc skrev aldrig nogen roman om slægten i Kolding – måske var Kolding for fjernt, måske fordi han var mere knyttet til moderen end til faderen. I romanen *Kære farmor* er Kolding kun behandlet i ét afsnit, og romanens Kolding-beskrivelse ligger et stykke fra det, der er fundet i de historiske kilder. Farmors arv fra barn-

dommen og ungdommen i Kolding er dog tydelig i romanen. Forældrenes baggrund henholdsvis i en gårdmandsfamilie og lærerfamilie, tydeligt over det økonomisk og kulturelle gennemsnit, har forsynet hende med en betydelig selvbevidsthed. Faderens og moderens sociale ambitioner gik videre til Meta. Hos i det mindste to af hendes søskende er de erhvervs-mæssige ambitioner tydelige. Moderens deroute fra restauratør til kogekone og fattighjælpsmodtager kan formodes at have styrket de sociale ambitioner hos Meta Delblanc i Stockholm.

Med to udvandrede storesøstre kan tanken om at forlade Kolding ikke have været fremmed for Meta. Madglæden i det stockholmske hjem forstås bedre med restauratørbaggrunden i Kolding i erindring, ligesom de nationale følelser forstås bedre med tanke på forældrenes baggrund i Sønderjylland. Fortiden i Kolding slip ikke sit tag i Delblancs farmor.

Referencer

- Ahlbom, Lars: *Frihetens tragedi*. Bonniers, 1989
Brinck, Gudrun: *Svens minnen och mina*.
Delblancsällskapetets årsskrift, årg. 1, 2013,
s. 18-20
Dedenroth-Schou, Birgitte: *Kreaturekspeditør
Jens Holm*. Koldingbogen 1989, s. 29-45
Delblanc, Sven: *Agnar*. Bonniers, 1992
Delblanc, Sven: *Kære farmor*. Hekla, 1985
Delblanc, Sven: *Livets aks*. Hekla, 1991
Gade, Marianne: *Alting begynder og ender i Kolding*.
Koldingkrøniken, Attika, 2009, s. 261-279

- Håkanson, Nils: *Sven Delblancs "Samuel" i
dokumentens belysning*. Wermlandica, bd. 13,
1989, s. 35-72
Kolding Folkeblad 31.8.1936 (nekrolog over snedker-
mester Louis A. Jørgensen)
Kvist, John: *Egtved Sogn*. Bd. 1-2. Konrad
Jørgensens Bogtrykkeri, 1978-1979
Ravn, L.S.: *Lærere i Nordslesvig ca. 1814-1920*.
Historisk Samfund for Sønderjylland, 1978
Skogman, Daniel: *Äppelträd och körsbärsträd i blom*,
Delblancsällskapetets årsskrift årg. 2, 2014,
s. 10-15

Kilder

- Anbyterforum ([http://aforum.genealogi.se/discus/
messages/83331/12009.html?1337717703](http://aforum.genealogi.se/discus/messages/83331/12009.html?1337717703) (down-
loaded 30.7.2015))
Barsøe-familiens notater om slægten (i privat eje).
Lise Barsøe, Fredriksberg, takkes for velvilligt
at have stillet sine notater og fotos til rådighed for
denne artikel
Dansk Demografisk Database. Folketælling for
Hoptrup 1860
Egen Sogns Lokalhistoriske Forenings hjemmeside
(<http://www.esla.dk/>). Under slægtsforskning
findes afskrifter og registre til folketællinger og
kirkebøger
Eltang-Vilstrup Sognekommunes Arkiv. 7. alminde-
lige vurdering 1932 (Kolding Stadsarkiv A3-56)
Kolding Kommune: Fattigudvalgets forhandlingspro-
tokoller 1890-1909 og hovedbøger 1890-1910
(Kolding Stadsarkiv A401 og A403)

Kolding Kommune: Bygningskommissionens sager
(Kolding Stadsarkiv A624)

Kolding Politikreds: Næringsprotokol Kolding
Købstad 1878-1894 (Landsarkivet i Viborg B406-
7010)

Kolding Vejviser 1877

Register til borgerskabsprotokol 1675-1875

(Kolding Stadsarkiv)

Riksarkivet. Digitale forskarsalen (<http://sok.riksarkivet.se/svar-digitala-forskarsalen>)

Med tak til arkiverne i Egtved, Egen og Hoptrup, mine naboer Poul D. Klaaborg og Jørgen Frandsen, Svend Madsen, Ole Barsøe og mine kollegaer Gitte Cortz og Kate Hyltoft, som på forskellig vis, har bidraget med oplysninger til denne artikel.